

De stichting heeft in de afgelopen acht jaar geïnitieerd, begeleid en mede-uitgevoerd:

2017 Museum Van Loon

Project afgerond voor Museum van Loon in Amsterdam, waarvoor de break, slede en tot slot de galaberline van Jonkheer van Loon geconserveerd en toonbaar zijn gemaakt. Als laatste is de berline in nieuwe riemen gehangen. De drie voertuigen zijn in eigendom van Stichting Hippomobiel Erfgoed (SHE) en in onder-bruikleen gegeven aan Museum van Loon. Zij zijn met tuigen en livreiën zijn in wisselexpositie te zien aan de Keizersgracht. In plaats van een 'lege ruimte' zonder verhaal is het koetshuis opnieuw een sprekend onderdeel van het complex herenhuis-tuin-koetshuis.

2017 Kasteel Twickel

Op initiatief van St.Hipp.Erfg. is door Museum van Loon een 'berline-project' aangejaagd, met als resultaat een publicatie van drs. Willen te Slaa ('De Gala-berline in Nederland'), een symposium op Paleis het Loo, de expositie van een galaberline van het Koninklijk Staldepartement in het rijtuigmuseum te Leek. Bij de directe uitvoering heeft SHE met name de restauratie begeleid van de galaberline van Van Heeckeren van Wassenaer ten behoeve van kasteel Twickel in Delden. Daar is het rijtuig op gezette tijden te zien voor het publiek. De berline is in eigendom van SHE overgedragen aan Twickel.

2017-2018 Kasteel Duivenvoorde

De parkrijtuigen van Kasteel Duivenvoorde bij Voorschoten speelden een specifieke rol bij de opvoeding van de adellijke kinderen vroeger, bij de aanleg van het park is bewust rekening gehouden met de afmetingen van die rijtuigjes. De panier, ezelwagen en bokkenkar van Duivenvoorde zijn na conservering teruggebracht naar hun oorspronkelijke koetshuis. De drie zijn eigendom van SHE en in bruikleen aan Duivenvoorde gegeven. Dit project is afgesloten met een feestelijk Parkrijtuigendag op 19 augustus 2018. Onder grote belangstelling van jong en oud reden de gerestaureerde rijtuigen door het park en langs het fraaie kasteel. Ook waren er demonstratie van o.a. Welsh pony en de Nederlandse Landgeit. De rijtuigen zijn er sindsdien permanent te zien, dankzij een glazen wand in de deuren van het koetshuis.

2018 – opzetten commissie

In 2018 heeft de stichting een wetenschappelijke begeleidingscommissie gevormd door professor dr. T.M. Eliëns (hoofd collecties bij het Gemeentemuseum Den Haag en hoogleraar Industriële

Vormgeving aan de Universiteit Leiden), kunsthistoricus drs. W.A. te Slaa (directeur Slot Zuylen) en textielconservator mevrouw J. Verdegaal-Hoefhamer.

2019 EK Eventing Kasteel Maarsbergen

Voor het paardensportevenement EK Eventing op Maarsbergen heeft de stichting de rijtuigen van het kasteel als volledig ensemble, tijdens de openingsceremonie, in vol ornaat getoond aan het vele duizendkoppige publiek.

2018-2020 Kasteel de Haar

Met de conservering van vier rijtuigen (Calèche, Grand Duc, Break en Napoleon Phaeton) ten behoeve van een opstelling op Kasteel de Haar heeft SHE een groot project begeleidt en mede-uitgevoerd. Terwijl één rijtuig al staat opgesteld in het entreegebouw, wordt in het stallencomplex van De Haar gewerkt aan een expositieruimte voor meerdere rijtuigen die in wisselexposities met Leek worden getoond. Nog te realiseren is een grote publiekspresentatie. De rijtuigen van De Haar zijn in bezit van SHE en in onder-bruikleen gegeven aan De Haar, zij vormen gezamenlijk een ensemble met als erfgoed de A-status.

2020-2021 Kasteel Middachten

Met de landauer die van SHE in bruikleen retour komt, krijgt Kasteel Middachten er een topstuk bij om het koetshuis een grotere rol te laten spelen in het totaal van de buitenplaats. Maar eerst vindt nu een conservering plaats met de mogelijk tot incidenteel gebruik. Om het beeld compleet te maken en het ambacht te bewaren vindt ook restauratie van de tuigen plaats bij een klassieke tuigenmakerij in Zevenhuizen.

2021 Slot Zuylen

Een unieke phaeton en de Dianaslede van Slot Zuylen worden uit de kelder gehaald voor restauratie, en om te herplaatsen in het originele koetshuis – tot nu toe alleen nog in gebruik voor de horeca. In oktober worden vier rijtuigen van Kasteel de Haar aangespannen voor het publiek gepresenteerd. Op initiatief van SHE.

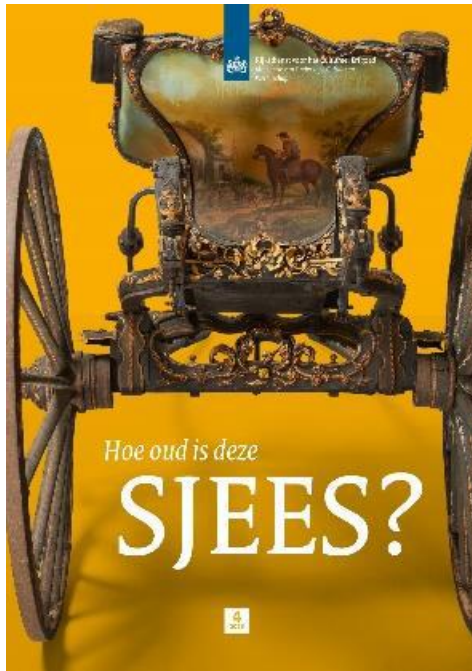
2022 Koetshuizenonderzoek

Aftrap van het landelijke onderzoek naar het koetshuis als erfgoed. Een gezamenlijk initiatief van SHE en de Nederlandse Kastelenstichting. De restauratie van de phaeton en Dianaslede van Slot Zuylen is volbracht en op het Utrechtse slot vindt een presentatie plaats voor media en publiek. Voor Kasteel de Haar gaat een vijfde monumentaal rijtuig (de landauer, eigendom SHE) naar het restauratiecentrum, een van de meest lastige projecten vanwege de slechte staat van het rijtuig. In december neemt de stichting het initiatief en levert een financiële bijdrage voor de aankoop van drie belangrijke rijtuigjes: de droshky (gebr. Mijnhardt, Arnhem) van Kasteel Heeze, en twee ezelwagens (Donderwinkel, Doesburg / stoomrijtuigfabriek Oostwoud). De drie waren in de handel terechtgekomen, maar zijn van significant belang voor de Nederlandse rijtuiggeschiedenis.

2023 Coverstory sjees

De landauer van Kasteel de Haar is opnieuw toonbaar en geconserveerd, waarmee dit vijfde rijtuig terug kan naar het stallencomplex in Haarzuilen. De rijtuigen komen er bij toerbeurten te staan, wisselend met het depot in Leek, omdat de mogelijkheid tot exposeren vooralsnog beperkt blijft. En er wordt een ezelwagentje ontdekt in een schuur van Kasteel de Haar: Claas Conijn, vindt het als projectleider te mooi om geen aandacht aan te schenken. Opnieuw een klein restauratieproject waar hij de handen voor op elkaar krijgt. Voor Middachten wordt ondertussen een nieuw project opgepakt: het onderstel van een coupé is verroest en afgebladderd, om het toonbaar te maken gaat dit rijtuig nu naar restaurator Stolk. Deze coupé is eigendom van SHE en in onder-bruikleen gegeven aan Middachten. De stichting initieert en neemt deel aan een onderzoek naar de herkomst van een sjees, nu in de collectie van het Nederlands Openluchtmuseum. Het is bijzonder dat een dergelijk wetenschappelijk onderzoek naar hippomobiel erfgoed plaatsvindt, en het wordt de coverstory van het tijdschrift van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

2024 In Volle Vaart!

Nu de coupé, in navolging van de landauer en de tuigen, toonbaar is gemaakt, vindt op Kasteel Middachten een presentatie plaats voor de pers. De hiermee geopende expositie 'In Volle Vaart!', waarvoor stallen, tuigenkamer en koetshuis van het kasteel in oude staat zijn ingericht, het haalt dagblad De Telegraaf. Ook regelt de stichting, zoals dit ook bij eerdere presentaties gebeurde, een fotograaf en een filmploeg voor de communicatie op social media, in nieuwsbrieven en persberichten. Eind 2024 is de afronding van het koetshuizenonderzoek, met het verschijnen van het boek 'Koetshuizen, op buitenplaatsen en kastelen in Nederland'.

2025 Jaar van bezinning

Belangrijkste verandering is er een op papier, want de Stichting Hippomobiel Erfgoed (SHE) en de Stichting Paard & Karos zijn samengevoegd. Het is zo gedaan dat het beste van beide stichtingen bewaard gebleven: SHE is daarmee niet alleen eigenaar van een omvangrijke museumcollectie, maar ook kennisplatform en organisatie die in de bres springt voor het hippomobiel erfgoed. Dat er steeds minder liefhebbers zijn die nog met een oud rijtuig willen rijden is merkbaar. Het is een hobby van een vorige generatie. Het gevolg is dat SHE welhaast wekelijks - rechtstreek of indirect via Museum Nienoord (lees het Rijtuigmuseum) – rijtuigen krijgt aangeboden van liefhebbers die zijn gestopt en er niet in slagen om een koper te vinden of van nabestaanden die een goede bestemming zoeken voor een 'grote en onhandige' erfenis. Maar de ruimte in depot en museum is beperkt. De criteria zijn daarom aangescherpt. Alhoewel het Museum Nienoord vrij staat om andere voertuigen als rekwisiet te verwerven, is de collectie van SHE beperkt tot luxegerij en wat daartoe behoort. Daarin ligt namelijk de kracht van de collectie. SHE heeft hiervoor een eigen collectieplan opgesteld.

Tot de aanwinsten in 2024 behoren onder andere een omvangrijke collectie ontwerptekeningen van de rijtuigfabrieken Spijker en Ingenhoes, een parkwagentje van Geesink (geschonken door de erven Van Mastwijk) en een gevelbord van de rijtuigmaker, carrosseriebouwer Meeldijk. Los van aanwinsten voor de eigen collectie, is door bemiddeling van SHE een herbestemming gevonden van zo'n honderd boeren-, brandweer- en marktwagens, tilbury's, tentwagens en sleden uit het beheer van de Stichting Paardenkamp in Soest. Ook is een tilbury van het Noord-Hollands Museum heeft een nieuwe eigenaar gevonden met tussenkomst van SHE.

Verder zijn de volgende projecten opgestart:

- Projectplan en eerste fondsaanvraag voor restauratie pony-duc prinses Wilhelmina, door onze projectleider Sybrand Meersschaert, in nauwe samenwerking met Museum Nienoord.
- Herordening tuigencollectie door vrijwilligers Museum Nienoord, onder leiding van adviseur Peter Kallenberg en bestuurslid Rudolf Molenkamp.
- Productie van het boek 'Rijtuigfabrikanten in Nederland', door Mario Broekhuis, uit te geven door Waanders, Zwolle, medio mei 2025.

**Stichting Hippomobiel Erfgoed
Nienoord 1**

9351 AC Leek

info@hippomobielerfgoed.nl

www.hippomobielerfgoed.nl